

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/2 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Državotvornost katoličanov.

Liberalizmu je svojsko, da hoče pravi-
co do lastnega obstanka dokazati z
natolcevanjem katolicizma. Katolicizem
— liberalci ga lažno imenujejo kleri-
kalizem — je protivnik znanosti, protiv-
nik umetnosti, protivnik prosvete, pro-
tivnik napredka, protivnik kulture, pro-
tivnik svobode, protivnik človeškega
dostojanstva, protivnik sreče ljudi in
narodov: tako se glasijo znane litanije
svobodomiselnosti in naprednjaštva, ki
jih venomer ponavljajo liberalni časniki
vseh jezikov, tudi v slovenskem jeziku.
Bili so časi, ko so na nazive teh litanij
množice v nekaterih državah odgovar-
jale v mogočnem koru: »Proč s klerika-
lizmom!« Povečini so ti časi minuli.
Človeštvo se je iz lastnega, težko pla-
čane izkustva uverilo, da liberalizem
laže ter da je vse to njemu samemu
lastno, kar lažljivo očita katolicizmu.
Zlasti na gospodarskem polju je člo-
veštvo moralo to spoznanje drago pla-
čati. Liberalizem je treščil narode v su-
ženstvo kapitalizma, za katerega ne
obstoja sodilo resnice, pravice, pošte-
nosti, svobode, človeškega dostojanstva
in sreče ljudi in narodov, marveč edino
sodilo in načelo: dobiček.

Politični liberalizem je hotel ter hoče
največ profitirati od tega-le očitka, ki
je z njim natolceval zveste katoličane:
klerikalizem je proti državi. S to kle-
veto se je liberallec postavil za žandar-
ski bajonet, ki naj bi opravič svoj posel
s katoliškim življenjem v politiki. Proti
državi pa so verni katoličani — tako
skuša liberalizem opravičiti svojo laž in
kleveto — radi tega, ker so podrejeni
rimskemu papežu, ki kraljuje v Rimu,
ker je njih srce ne v domači državi, am-
pak v tuji itd. Ako bi liberalno uteme-
ljevanje bilo resnično in stvarno, bi iz
njeza sledilo, da bi ena petina človeštva
bila protidržavna, kar bi gotovo one-
mogočalo obstoj držav. Ker pa države
obstojajo, je to dejstven dokaz za laž-
njivost liberalne trditve. Svetopisemski
dokaz za to, kako je liberalen očitek
zgol grda kleveta, nudijo znane besede
Zveličarjeve: »Dajte Bogu, kar je bož-
jega, in cesarju, kar je cesarjevega!«
Ako kdo ne da cesarju in kralju, kar je
cesarjevega in kraljevega, in državi ne,
kar njej pripada, je to liberallec, ki ne da
Bogu, kar je božjega. Kdor ne prizna iz
Boga izvirajočih moralnih načel, ruši
tisto podlago, ki je na njej zgrajena člo-
veška družba in vsa država.

Zgodovina spričuje, da so katoličani
vedno bili trdnjava državnega reda. Da

so tudi danes, spričuje izkustvo, ki ga
izpovedujejo tudi nekatoličani, kajpada
tisti, kojih možgani niso okuženi z ba-
cili liberalizma. V dokaz hočemo nave-
sti list, ki izhaja pod imenom »Outlook«
v Zedinjenih državah Severne Amerike.
Ta list piše: »Dve leti se že vodi pri nas
borba okoli pravičnega gospodarskega
urejenja. Nadejamo se, da ne bo prišlo
do katastrofe. Jamstvo za to so naši ka-
toličani. Ni jih sicer mnogo, pa so naj-
močnejši po svoji veri. Vse druge vero-
izpovedi se drobijo v brezbrojne ločine.
Katoličani so po nauku in življenju ne-
zavzetna trdnjava. Katoličan, to ni sa-
mo ime, marveč jasno začrtano življe-
nje. Ustanove in tvorbe katoličanov so
delo škofov, delo rimskega papeža. One
so urejene in uravnane k stalnemu ci-
lju. Kaj to pomeni? Katoliška cerkev ne
bo nikdar odobrila nasilja, nikdar ne-
pokorščine, dokler se ne protivi Bogu.

Ako se državna oblast trudi, da pošteno
uredi socialne razmere, kakor to dela
Rooseveltova vlada, da stre mamonizem
(neukrotljivo hrepenenje po denarju, ka-
tero gre preko božjih, cerkvenih in dr-
žavnih zapovedi), bo vedno našla med
katoličani svoje najzvestejše pomočni-
ke. Brez dvoma bi imeli mnogi štrajki
strašnejše posledice, ako bi katoličani
ne posredovali in pomirjevali. Njihovi
socialni nazori prodirajo tudi v nekato-
liške kroge. Tako se tolmachi izredni
vpliv papeževih okrožnic. Katoličani ne
težijo za nasilnim prevratom, marveč se
samo poslužujejo zakonitih in dovolje-
nih sredstev. Oni so podlaga in zaslom-
ba državnega reda.« — Pomenljive be-
sede iz nekatoliških krogov. Naj bi se
slišale daleč po svetu, posebno pa tam,
kjer se še danes nahajajo širokoustneži,
ki brezvestno klevetajo katolicizem —
po njihovem političnem narečju kleri-
kalizem — kot protidržaven živelj. Od
takega natolcevanja imajo klevetniki
oseben profit, država pa trpi škodo.

V NAŠI DRŽAVI.

Mednarodna parlamentarna konfe-
renca je pričela zborovati 16. septem-
bra v Beogradu v dvorani Narodne
skupščine. Posvetovanj se udeležuje
20 odposlanstev parlamentov raznih
držav. Gre tokrat za 20. zasedanje zgo-
raj omenjene konference in so na dne-
vnem redu najvažnejša vprašanja za
obnovo Evrope.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Obsedno stanje na Romunskem, ki je
že bilo proglašeno za nekatera večja
mesta v Romuniji, je podaljšal mini-
strski svet za nadaljnjih šest mesecev.
Podaljšanje obsednega stanja temelji na
bojazni radi dviga komunistične agita-
cije, ki je postala opasna po obnovitvi
diplomatskih odnosov med Romunijo
in sovjetsko Rusijo.

Dolgovi v Bolgariji. »Slovenski gospo-
dar« je že poročal o zakonu o znižanju
dolgov v Bolgariji. Sedaj se k temu še
poroča, da je mogoča tudi prostovoljna
likvidacija dolga, ako je upnik sam za
znižanje dolga. Pri tej ureditvi se zniža
dolg trgovcem vsaj za 25%, obrtnikom
vsaj za 35% in kmetom vsaj za 50%. Tu-
di poroki dobe mnogo olajšav. Osnovan
bo poseben samostojen plačilni sklad,
iz katerega se bo poravnala vsa škoda,

ki bo nastala vsled take likvidacije doi-
gov. Temu skladu bo prepustila država
donose obrtnega davka iz dopolnilnega
davka na splošni dobiček. Računa se,
da bodo znašali dohodki tega sklada
nad 220 milijonov levov.

Jugoslovansko-italijanska pogajanja
radi uvoza jugoslovanskega lesa v Ita-
lijo se obnove meseca oktobra v Trstu.
Pri tej priliki se bo razpravljalo tudi o
razširjenju tržaškega sporazuma, o ka-
terem je »Slovenski gospodar« že poro-
čal. Iz ugodnega poteka teh pogajanj
upamo, da bomo spet mogli uvažati naš
les v Italijo in se bodo s tem tudi cene
zboljšale.

Trgovski sporazum z Madžarsko je
bil podpisan dne 12. t. m. Sporazum sto-
pi v veljavo dne 15. septembra in velja
do konca leta 1935. Zelo je važen pred-
vsem za gospodarstvo Dravske doline
zaradi izvoza lesa. Saj je šlo včasih iz
te doline v inozemstvo okrog 6000 vago-
nov lesa letno. Po novem sporazumu
moremo uvoziti na Madžarsko letno 5
tisoč vagonov drv, 3200 vagonov mehke-
ga rezanega lesa, 960 vagonov oglja in
960 vagonov mehkega lesanega lesa.

Iz zasedanja Društva narodov v Že-
nevi. Zadnjič smo objavili program to-
kratnega zasedanja Društva narodov v
Ženevi. Nastopil je s pozornost vzbuja-
jočim govorom v Ženevi dne 12. septem-
bra avstrijski kancelar dr. Schuschnigg.
Zavzemal se je za neodvisnost Avstrije
in je dokazoval velesilam potrebo, da
pomagajo Avstriji pri njeni gospodarski
obnovi. Posebno je naglasil pripravlje-

nost Avstrije za gospodarsko sodelovanje in prijateljstvo z vsemi državami. — Kot drugi važnejši govornik na tem zasedanju je bil poljski zunanji minister polkovnik Beck. Poljska je predložila letos aprila Zvezi narodov predlog o manjšinski zaščiti z zahtevo, da se pri- zna vsem manjšinam enakopravnost in da se stavi ta predlog Poljakov na dne- vni red skupščine Zveze narodov. Polj- ki zunanji minister je izjavil v svojem govoru dne 13. septembra, da odpovedu- je Poljska manjšinsko zaščito v svoji državi, dokler se ne sklene splošna po- godba o zaščiti manjšin, ki bi se naj sklenila na posebni mednarodni konfe- renci. — Ena glavnih programnih točk tokratnih sej Društva narodov je spre- jem sovjetske Rusije v Zvezo narodov, in baš ta je zadela doslej na največje težkoče.

Vstop Rusije v Društvo narodov. V zgorajni politični beležki poročamo, da so se pojavile pri sedanjem zaseda- nju Društva narodov težkoče glede vstopa Rusije v to zvezo. Dne 15. sept. in sicer par minut pred polnočjo je bil dosežen popoln sporazum za vstop sovjetske Rusije v Društvo narodov. Povabilo Rusije za vstop so podpisali zastopniki 33 držav, članic Društva narodov. Povabilo nosi podpis dveh tretjin v Društvu narodov včlanjenih

držav. Rusija je povabilo sprejela. Ru- sija dobi tudi stalno mesto v svetu Društva narodov.

Iz nemirne Španije. Španski vladi preti zopet ostavka, ker so pričeli soci- jalni demokrati revolucionarno gibanje in se puntajo proti ministrskemu pred- sedniku Samperju politične skupine, ki so ga doslej podpirale. Vladi je odpove- dala pomoč tudi katoliška ljudska stranka, ker gre ministrski predsednik preveč na roko levičarjem, ki hočejo s pomočjo revolucije vsiliti Španiji mark- sistično-framasonsko vlado. Na Špan- skem so se namreč zadnje dni združili socialisti ter komunisti in tvorijo skup- no »Splošno delavsko zvezo«.

O ogromni stvaki predilniškega de- lavstva v Združenih ameriških državah smo poročali že v zadnji številki. V stavko je posegel sam predsednik Roose- velt in je odposlal posebno vladno ko- misijo, ki bi naj posredovala med delo- dajalci in stavkujočim delavstvom. Ko- misija ne more beležiti najmanjšega uspe- ha radi nepopustljivosti na obeh stra- neh. Obstaja resna nevarnost, da bo de- lavka dolgotrajna. Delodajalci upajo, da bodo z zavlačevanjem prisili delav- stvo k popuščanju. Delavci se prepriča- ni, da bodo dobili pomoč od ostalih strokovnih organizacij. Konečna zmaga je na tehtnici.

vzhodnega obreda. To se je zgodilo leta 1896. Radi svojega prestopa v katolici- zem je moral veliko trpeti. Vrgli so ga v ječo v samostanu v Suzdalju, kjer je bil zaprt tri leta. Ko je leta 1905 bila v Rusiji proglašena vsaj delna verska svoboda, je Zerkanov organiziral prvo grško-katoliško župnijo v Petrogradu. Čeprav so mu delali velike ovire, je vendar število vernikov vedno bolj na- raščalo. L. 1928 je slavil svoj zlatomaš- niški jubilej. Od boljševiških oblasti je moral veliko pretrpeti. Večkrat je bil zaprt, naposled pregnan v Sibirijo. Tu- di tukaj ni miroval kljub svoji visoki starosti. Bil je edini katoliški duhov- nik v severnem delu Sibirijske. Od vseh strani so prihajali k njemu verniki vzhodnega in zapadnega obreda in on jih je tolažil ter jim delil svete zakra- mente: spovedoval jih je, obhajal, po- ročal, otroke krstil i. t. d. Umrl je v siro- maštvu. Ni bil pokopan po katoliškem obredu, ker ni bil nobenega katoliš- kega duhovnika. Gospod je svojemu zvestemu mučeniškemu užežniku dal keno večnega življenja.

Katoliško gledališče v Newjorku. — Katoličani v Zedinjenih državah Sev. Amerike se borijo zoper slab tisk, slab kino in slabo gledališče z dvojnimi oro- žjem. Prvo je obrambno ter se imenuje bojkot: ne naročiti ali čitati slabih knji- ge, slabega lista, ne obiskati gledališč, kjer se predvajajo nemoralni filmi ali predstavljajo grde, pohujšljive, zape- ljive gledališke igre. Drugo orožje je ne samo obrambno, ampak obenem napa- dalno, in to je: katoliška knjiga, kato- liški časnik, katoliški kino, katoliško gledališče. V mestu Newjorku se je ustanovilo posebno društvo, ki ima na- men, da sezida v tem ogromnem mestu veliko katoliško gledališče, v katerem se bodo predstavljale samo takšne ig- re, ki so popolnoma v skladu s krščan- sko resnico in katoliško moraljo. Ame- riški katoličani se torej ravnaajo po sta- rem preizkušenem načelu: Varuj se hudega, delaj dobro! Proč z nekrščan- skim tiskom, kinom in gledališčem! Vsestransko podporo katoliškemu li- stu, filmu in gledališču!

PO SVETU KATOLIŠKEM

Dva odgovora na brzojavke z evha- rističnega kongresa v Mariboru. Zad- njič smo poročali, da je odposlal naš škof dr. Ivan Tomažič z evharistične- ga kongresa tri brzojavke: sv. Očetu, kralju in papeškemu nunciju v Beo- grad. Dva dni po kongresu je prejel naslednja dva odgovora od papeža in od nuncija: »Sveti Oče je z največjo ljubeznijo sprejel Tvoje in Tvojih ver- nikov vdanostno sporočilo ter Vam v povračilo Vaše ljubezni prosi od Boga obilnost Njegovega usmiljenja, čigar porok je apostolski blagoslov. Kardi- nal Pacelli. — Od poslanske nunciatu- re v Beogradu je prišel naslednji brzo- jav: »V imenu odsotnega apostolskega nuncija izrekam zahvalo za čustva vdanosti, izražena po Vaši prevzviše- nosti, ter iz srca želim vse najboljše za srečen izid evharističnega kongresa. Pavel Bertoldi, tajnik nunciature.

Ostanki grških mučenicov v Rimu najdeni. Sveto leto je videlo v Rimu posebno slavo: slovesni prenos ostan- kov 5 grških mučenicov iz 3. stoletja. Njihovo življenje in njihova mučni- ska smrt sta bila znana, ni pa bilo zna- no, kje so bili shranjeni njihovi zemelj- ski ostanki. Ko se je popravljala in ob- navljala cerkev sv. Agate v Rimu, so našli njihove ostanke, o kojih pristno- sti ne more biti dvoma. Bog je hotel, da so bili ob 1900letnici trpljenja in smrti Zveličarjeve počestveni ostanki tistih, ki so dali svoje življenje za Zveličarja in njegovo vero. Ko je vladal poganski rimski cesar Valerijan, so okoli l. 250 prišli iz Grčije v Rim Adrij, njegova žena Pavlina, 18letna hči Marija in 7-

letni sin Neon. V Rimu je živel Pavli- nin brat Hipolit, ki je bil prej pogan, pa je prejel sveti krst ter živel sveto življenje. On jih je poznal s krščanst- vom ter jih uvedel v krščansko občino. Duhovnik Evsebij in dijakon Marce- sta jih poučila v krščanstvu, papež sv. Štefan pa jih je sam krstil. Vsa dru- žina je bila jako bogata ter je svoje bo- gaštvo porabljala za podporo drugih, siromakov in bolnikov. To ji je nako- palo sum rimskega prefekta Maksima, ki je dal vse člane rodbine kot kristja- ne zapreti. »Odkod imaš premoženje«, vpraša prefekt Adrija. »Svoje premo- ženje sem si pridobil s štedljivostjo in z delom svojih staršev«, odgovor. Adrij. Preiskovanje in zasliševanje se je po- navljalo nekaj dni. Obsojeni so bili vsi na smrt. Najprej je umrla Pavlina na mučilnici, sledila sta ji hči Marija in sinček Neon, ki sta bila mučena in umorjena pred očmi očeta Adrija in s. lca Hipolita. Kristjani so njihova te- lesa pokopali v kat. kombah sv. Kali- sta. V 5. stoletju je dal papež P. laz nad njihovimi grobi napraviti napis: »Tukaj so sveti poznavalci, ki jih je poslala Grčija.« V 8. stoletju so začeli prenašati telesa muč.ikov iz kato- lomb v rimske cerkve. Ostanki nave- denih 5 grških muč.ikov so bili pre- neseni v cerkev sv. Agate v Rimu. Te- kom časa se je pozabilo, kam so bili položeni. Šele v svetem letu so bili zo- pet najdeni. Krščanski Rim jih je po- častil z izredno slovesnostjo.

Smrt grško-katoliškega mučenika v Sibiriji. V Tobolsku v Sibiriji je umrl grško-katoliški duhovnik Aleksij Zer- canov, star 80 let. Rojen v pravoslavju, je postal pravoslavni duhovnik. Ko je spoznal, da je katoliška cerkev edino prava krščanska cerkev, se ji je pri- družil ter postal katoliški duhovnik

NOVICE

Osebnosti.

Župnik Ivan Ivanc. Iz celjske bol- nice je došla žalostna vest, da je tam- kaj preminul dne 14. septembra t. l. g. Ivan Ivanc, župnik na Sladki gori. Blagopokojni se je rodil leta 1873 v Rajhenburgu in mašniško posvečenje je prejel v Mariboru leta 1898. Rajni je bil dober duhovnik, gostoljuben ter priljubljen povsod, kjer je pastiroval. Blagega gospoda ohranimo v hvalež- nem spominu in molimo za njegov du- šni blagor!

Nesreče.

Avtomobilska nesreča. Na cesti pri Skorbi pri Ptuj se je pripetila dne 11. septembra predpoldne težja avtomo- bilska nesreča. Avto Schel-Benzin je